Poštnina plačana v gotovini

Cena 1 Din

Mariborski Večernik »JUTRA«

Leto II. (IX.), štev. 155 Maribor, sreda 11. julija 1928

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon: Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Nevtralna vlada na obzorju

KRIZA NEPOSREDNO PRED REŠITVIJO. — KDO VSE BO V NOVI NEVTRALNI VLADI Z VOLILNIM MANDATOM?

BEOGRAD, 11. julija. V navideznem zastoju, ki je zavladal v razpletu vladne krize od nedelje dalje, tudi danes ni zaznamovati nobenih važnejših dogodkov. Odločitev še ni padla. Vse je v znamenju ugibanj, posvetovanj in spletk. Jasno je le, da nihče več ne računa s povratkom starega režima in obnovitvijo dosedanje četvorne koalicije, marveč se razvija situacija slejkoprej v pravcu sestave nevtralne volilne vlade. **Največjo nervoznost je vzbudila v režimskih krogih vest, da je bil nujno pozvan v Beograd naš poslanik v Berlinu, dr. Balugdžić. Njegov prihod se pričakuje za danes ob 16. uri.**

Sinoči, pozno zvečer je bil sprejet v avdijenci dr. Gregor Žerjav, ki pa je odklonil novinarjem vsako izjavo. Danes ni bilo na dvoru nobenih avdijenc. Pač pa se je v hotelu »Parizu« vršila ob 9. dopoldne konferenca radikalnih prvakov in sicer so se od 9. do 10. dop. najprej posvetovali pristaši glavnega odbora radikal. stranke z Aco Stanojevićem, nato pa se je pričela skupna konferenca s pristaši Velje Vukičevića, ki je opoldne še trajala. Kolikor je bilo mogoče zvedeti, razpravljajo radikali o tem, kako stališče naj bi zavzela radikalna stranka za slučaj, da pride do sestave nevtralne volilne vlade.

BEOGRAD, 11. julija. **Vsi politični krogi smatrajo, da so konzultacije na dvoru končane in da stojimo neposredno pred zaključitvijo krize, ki bo rešena v pravcu nevtralne vlade z mandatom, da odgodi narodno skupščino, jo v jeseni razpusti in razpiše nato nove volitve. Kakor se zatrjuje je še vedno v ospredju kandidatura generala Hadžića in poslanika Balugdžića, ki postane zunanji minister v nevtralni vladi. Danes se že navajajo imena raznih strokovnjakov in učenjakov, ki bodo stopili v vlado. Novi kabinet bo imel samo 10—12 ministrov in bodo v vlado poklicani le taki ljudje, ki niso angažirani v politični borbi nobene stranke.**

Iz avtentičnega vira izve Vaš poročevalec, da obstojajo za nevtralno vlado sledeče kombinacije:

Ministrski predsednik in notranji minister: general H a d ž i ć, dosedanji vojni minister;

Zunanji minister: dr. Živojin B a l u g d ž i ć, poslanik v Berlinu;

Finančni minister: dr. Dušan L e t i c a, državni podtajnik v finančnem ministrstvu;

Prosveta: dr. Josip Š i l o v i ć, vseuč. profesor v Zagrebu;

Narodno zdravstvo in socijalna politika: dr. Andrija Š t a m p a r, načelnik v ministrstvu za narodno zdravstvo;

Trgovina: Velimir B a j k i ć, industrijalec v Beogradu;

Promet: Matko S c h n e l l e r, žel. direktor v Sarajevu, poprej pomočnik žel. direktorja v Ljubljani.

Za ostale resore se iščejo še strokovnjaki.

Umor našega poslanika v Tirani?

ATENTATOR JE ODDAL NANJ TRI STRELE IN GA UBIL. — VEST URADNO ŠE NI POTRJENA.

BEOGRAD, 11. julija. **Pozno ponoči se je bliskovito razširila po mestu uradno nepotrjena vest, da je postal naš poslanik v Tirani, Stanoje Mihajlović, žrtev atentata. Neki Albanec, čegar brat živi v Jugoslaviji, je oddal nanj tri strele in je poslanik obležal takoj mrtev. Vest je izzvala v mestu silno senzacijo in veliko razburjenost, ki se je tekom današnjega dne še povečala.**

BEOGRAD, 11. julija. **Vest o umoru našega poslanika v Tirani doslej še ni uradno potrjena. Poslanik Stanoje Mihajlovič je še včeraj ob treh popoldne poslal zunanjemu ministru dr. Marinkoviću obširno službeno brzojavko, iz česar se sklepa, da se je mogel atentat izvršiti šele pozno zvečer. Prva vest je prispela iz Podgorice. Zunanje ministrstvo je takoj po sprejemu vesti skušalo dobiti telefonsko zvezo s Podgorico, a brez uspeha. Dr. Marinković se je nato obrnil s službeno brzojavko na naše poslaništvo v Tirani in zahteval točnejše poročilo, ki pa do danes opoldne še ni prispelo.**

V zvezi z vestmi o atentatu v Tirani se je vršila danes od 10.—12. ure seja ministrskega sveta. Po seji je odšel zunanji minister dr. Marinković takoj na dvor, da poroča kralju Aleksandru o položaju. Z največjo nestrpnostjo se pričakuje sedaj še uradne vesti iz Tirane, ker ni jasno, ali gre za osebno maščevanje, ali pa ima morda atentat politično ozadje.

Poslanik Stanoje Mihajlović je nastopil svoje mesto v Tirani po znanem konfliktu naše države z Albanijo, radi katerega so bili dalje časa diplomatični odnošaji med obema državama prekinjeni. Po obnovitvi odnošajev je bil dotedanji poslanik Branko Jeftić odpoklican in imenovan na njegovo mesto Stanoje Mihajlović.

BEOGRAD, 11. julija. Vlada tudi še do 14. ure ni prejela nobenega sporočila iz Tirane. Zunanji minister dr. Marinković je izjavil našemu poročevalcu, da smatra zato, da vest o umoru poslanika Mihajlovića ne odgovarja resnici.

Razpust grške zbornice

ATENE, 11. julija. Predsednik grške republike, admiral Konduriotis, je razpustil grški parlament in razpisal nove volitve za 19. avgusta. Novi volilni red še ni uveljaven, ker se predsednik ne more odločiti, da bi privolil v to. Pričakovati pa je, da bo ministrski predsednik Venizelos končno dosegel tudi to svojo namero. Novo izvoljena grška zbornica se bo sestala k prvi seji dne 17. septembra.

Rešite se sami . . .

TUDI ITALIJANSKA VLADA JE OBUPALA, DA BI BILO NOBILOVE LJUDI ŠE MOGOČE REŠITI. — ŠVEDSKA VLADA ODPOKLICALA SVOJA LETALA. — OBUPNI KLICI NA POMOČ.

PARIZ, 11. julija. Iz Kingsbaya na Spitzbergih se poroča: Radiopostaja v zalivu Virgu je prejela od Nobilove posadke sledečo brzojavko: **»Zgubili smo ves pogum, od ure do ure smo bolj pobiti. Prosimo nujne pomoči. Mučita nas glad in mraz. Hudo nam je, ko vidimo, da je pomoč tako blizu, a vendar obenem tako daleč!«**

Matična ladja »Citta di Milano« je skušala stopiti v stike z Viglierijevo skupino, da bi ji sporočila sledečo službeno brzojavko iz Rima: **»Rešite se z lastno močjo z gumijastimi čolni in ne čakajte na pomoč od strani ladij in letal!«**

OSLO, 11. julija. Admiraliteta poroča, da so norveške in švedske ladje ponovno preiskale Spitzberge ob zapadni obali in okolino Medvedjih otokov, da bi našle kakšno sled za Amundsenom, a zaman. **Švedska vlada je zato sklenila, da odpokliče svoja letala, ker smatra, da je vsaka nadaljna pomoč izključena.** V polarnem ozemlju je nastala sedaj gosta megla, ki bo trajala najmanj 6 tednov in je v takem ozračju vsaka pomožna akcija z letali nemogoča.

Protogerov žrtev zbližanja Bolgarske in Jugoslavije

SOFIJA, 11. julija. Preiskava radi umora generala Protogerova, voditelja makedonske revolucijonarne organizacije, je že nepobitno dognala, da je postal Protogerov žrtev razkola v tej organizaciji. Protogerov se zlasti ni strinjal z naziranji Ivana Mihajlova glede revolucijonarnih akcij na našem in grškem ozemlju. Zlasti v zadnjem času general Protogerov, ki je bil osebni prijatelj bolgarskega zunanjega ministra Burova, opustil oboroženo akcijo na našem ozemlju in to v prvi vrsti radi tega, ker je Jugoslavija velikodušno priskočila potresnim žrtvam na Bolgarskem na pomoč. Ugodno je nanj dalje vplivalo dejstvo, da je Jugoslavija podpirala Bolgarsko pri njenem stremljenju, da bi dobila posojilo v inozemstvu. Ivan Mihajlov je zato smatral, da je Protogerov izdal makedonsko stvar in stopil v službo Jugoslavije. Da se maščuje nad njim, ga je sklenil spraviti s sveta, kar so atentatorji tudi izvršili. V sofijskih političnih krogih, ki dobro poznajo razmere v vrstah makedonske revolucijonarne organizacije, prevladuje mnenje, da bo v kratkem prišlo do temeljitega obračuna med pristaši obeh taborov in da bodo na obeh straneh padle nove žrtve.

SOFIJA, 11. julija. Ob veliki udeležbi ljudstva se je vršil včeraj pogreb umorjenega Protogerova, ki so ga pokopali z vsemi vojaškimi častmi.

Ahmed beg se hoče proglasiti za kralja

LONDON, 11. julija. United Press poroča iz Tirane, da se namerava Ahmedbeg Zogu dne 23. avgusta proglasiti za albanskega kralja.

Silno neurje v Italiji

TRST, 11. julija. V Ogleju je napravilo silno neurje velikanska opustošenja. Vihar je odnesel med drugim tudi most pri Vignoli. 2a rudarjev, ki so iskali zatočišča v neki jami, je zasul plaz. Izpod ruševin so potegnili 4 smrtno nevarno ranjenih, vsi ostali pa so dobili večalimanj težke poškodbe. V ozemlju Vidma je padala včeraj debela toča, ki je popolnoma opustošila polja in travnike. Poškodovanih je tudi mnogo selaških hiš. Škoda se ceni na milijon lir.

Nov ogromni Zeppelinovec

BERLIN, 11. julija. Včeraj je bil nov veliki Zeppelinovec LZ 127 slavnostno krščen. Inž. dr. Eckener je imel pri tej priliki govor, v katerem je izjavil, da bo ta ogromna zračna ladja napravila še ta mesec prve poizkusne polete okrog Bodenskega jezera, nakar bo sledilo večje potovanje po Nemčiji in skandinavskih državah, v jeseni poleti zrakoplov čez Atlansko morje v Ameriko, za spomlad pa je v načrtu polet okrog sveta.

Osiguranje vagonov za izvozno sezono

Po sedanjih poročilih o stanju letošnje žetve je pričakovati, da bo od druge polovice avgusta naprej zavladal na vseh progah v naši državi živahen jesenski izvozni promet. Količine blaga, posebno poljskih pridelkov, lesa in premoga, ki se jih bo v tej dobi moralo prevoziti z železnico, presegajo kapaciteto voznega parka naših železnic za prevoz tovornega blaga. Radi tega je potrebno, da si vse večje tvrdke, ki imajo naročila za inozemstvo, posebno na ladijskih tovorih, pravočasno zasigurajo potrebno število vagonov. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je pričela v to svrho sprejemati prijave večjih transportov, ki jih bodo morali interesenti na njenem področju v toku letošnje jeseni efektuirati. Nabrane podatke bo prijavila železniški upravi, da se interesentom osigura potrebno število, kakor tudi po možnosti zahtevane vrste vagonov v posameznih postajah.

Zato poziva Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani vse interesente, da ji nemudoma prijavijo: 1. podatke o količini blaga, ki ga nameravajo v toku letošnje jeseni do konca leta izvoziti v posamezne inozemske države z navedbo vrste in števila vagonov; 2. imena nakladalnih postaj in 3. namembne države, v katere ga nameravajo izvažati. Slične podatke naj dostavijo interesenti tudi glede blaga, ki se ima prevažati v notranjem prometu v večjih količinah, da bi se na ta način in pravočasno ukrenilo vse potrebno, da se razpoložljivo število vagonov čim bolje porazdeli, obtok pospeši in interesentom pravočasno omogoči prevoz blaga in izvršitev naročil brez nepotrebnih zaprek in neprilik.

Čudno se sliši . . .

Sodnik: »Za enkrat ste oproščeni. V bodoče pa se ogibajte slabe družbine!«

Obtoženec: »Visoko sodišče, upam, da se ne prikažem tako hitro pred vami!«

Kopališče na Dravi

NOVO LJUDSKO KOPALIŠČE NA FELBERJEVEM OTOKU MORA POSTATI RES LJUDSKA NAPRAVA.

Maribor, 11. julija.

»Javno moderno ljudsko kopališče na Dravi« je, kakor se je že često naglašalo v časopisju, zelo pereče krajevno vprašanje. Mnogo se je o tem letos razpravljalo in obstojajo razna mnenja in naziranja. Podrlo se je staro kopališče, novega pa še ni! Na račun so prišla edino zasebna kopališka podjetja, ki pridno izkoriščajo konjunkturo. Oni del kopalcev pa, ki ne zmore visokih pristojbin (in ni dvoma, da je ta del v večini), pa se vendarle ne more odrekati zdravim kopelim v Dravi, je rešil zadevo po svoje: tam, kjer prehaja Koroška cesta v kamniške njive, si je izbral ceno in za plavanje ter solnčenje naravnost idealno kopališče. Sicer strma rečna obala tvori namreč na tem mestu več sto metrov dolgo in nekaj metrov široko teraso, ki je poraščena s travo in sestavljena večinoma iz peščenca. Solnce jo obseva malone ves dan. Rečna struga visi k desni obali, tako da globina vode z leve obale le polagoma narašča. Dnevno mrgoli tod do 500 in še več mladih in starih kopalcev. Ta spontana rešitev kopališkega vprašanja za tekočo sezono nas mora pobuditi, da se zamislimo v čisto socijalno plat problema.

Naša javnost je vsaj dozdevno brez pridržka akceptirala misel kopališča na Felberjevem otoku in se je vodila diskusija le o imenu in drugih postranskih zadevah. Nihče pa ni še stavil vprašanja, ali bo kopališče na Felberjevem otoku res **ljudska** naprava. Če pomislimo, kako globoko treba poseči v občinsko blagajno, da se misel uresniči, je pač treba odgovoriti na to vprašanje. Zagreb prenese gotovo večja komunalna bremena kakor Maribor, vendar se mestna uprava ni odločila za dragocene bazene, marveč je zgradila moderno ljudsko kopališče v savski strugi. Omenjeni prostor ob Koroški cesti bi se dal za kopališče preurediti z razmeroma malimi stroški, nudil pa bi vsaj pol kilometra dolgo plavališče. Nasprotna obala bi se zvezala z brodom. Kopališče v tem obsegu bi bilo že načelno dostopno vsakomur, dočim bi kopališče na Felberjevem otoku ostalo slejkoprej privilegij boljše situiranih slojev.

Zamišljeni bazeni na oddaljenem otoku ne bi mogli pospeševati plavalnega športa in zdravstveno vzgajati prebivalstva. Zakaj ljudsko kopališče ne sme izključevati nikogar, ne sme poznati nikakih prednosti in stanovskih razlik. Nasprotno, s prispevki vseh občanov zgrajeno kopališče mora socijalno izjednačevati in združevati vse in vsakogar k praktičnemu delu za telesno kulturo naroda in ljudi sploh. V kopališču gre tovarniškemu delavcu mesto poleg mestnega župana. Tu naj prednjači le oni, ki ima krepkejše in lepše telo! Manuelni delavec ne sme imeti občutka, da je kopališče kako predpravica meščanov in bogatinov in da tu ni mesta zanj.

Če tedaj javna skrb za ljudsko zdravje ni gola fraza, treba dostop v kopališče omogočiti tudi najrevnejšim. Zato bodi kopališče, če že ne vedno (kakor so bila grška in rimska javna kopališča!), vsaj ob gotovih urah ali ob gotovih dneh brezplačno na razpolago. Skrbeti treba dalje za brz in brezplačen dovoz do kopališča, da morejo delavci in uslužbenci izkoristiti opoldanski odmor. Nuditi treba brezplačen sistematičen pouk v plavanju in drugih panogah športa na vodi. Vrši naj se javna propaganda za vodni šport, zlasti v tovarniških obratih. Zlasti pa je že skrajni čas, da se zgane tudi naša šola — učilnica. V dobi, ko se s tolikim uspehom obnavljajo olimpijske igre, naj se oživi tudi starogrški gymnaseon (gymnos = nag), narodna šola telesne kulture. V vprašanju telesne vzgo je hodimo pota nordijskih narodov, modernih Grkov, Maribor pa naj prednjači našim mestom!

Pričujoče vrstice naj bodo merodajnim činiteljem v pobudo, da vprašajo za mišljenje kopalce same in prisodijo njihovi odločitvi plebiscitni značaj. Kajti če bo mestna uprava vendarle vztrajala pri svojem sedanjem projektu, ne bo smela odrekati upravičnosti zahteve večine kopalcev, da naj občina v tem slučaju ne izvaja kopališkega monopola (n. pr. z varnostnimi prepovedmi), ker bi s tem oškodovala siromašne sloje in resne športnike.

C. S.

Cvahtejeva slavnost v Mali Nedelji pri Ljutomeru

Odkritje spominske plošče pokojnemu g. Simonu Cvahteju, ki je 36 let učiteljeval v Mali Nedelji pri Ljutomeru in vzgojil cele generacije, bil dalje vsemu ljudstvu stalen svetovalec in učitelj v sadjarstvu, vinarstvu, kletarstvu, vzor gostoljubja, med vojnim časom tolažnik in svetovalec vsem in vsakomur itd. itd., se bo vršila nepreklicno dne 5. avgusta. Slavnostni govor ob odkritju bo imel pokojnikov stanovski tovariš, ki ga je vezalo s pokojnikom tesno in iskreno prijateljstvo. Od prispevkov za spominsko ploščo je hvala Bogu preostalo že doslej toliko, da bo 20 najrevnejših otrok tamošnje šole ta dan od pet do glave na novo oblečenih. Da se bo v intencijah blagega pokojnika moglo v tem pogledu še več storiti in še več otrok-revežev obleči, apeliramo tem potom še enkrat na naklonjenost vse naše javnosti, zlasti pa na vse bivše učence, prijatelje in znance pokojnika, da še priskočijo na pomoč in pošljejo čimprej svoje prispevke bodisi v denarju bodisi v blagu na šolsko vodstvo (g. Ivan Čeh) v Mali Nedelji pri Ljutomeru s pripombo, da pošiljajo za Cvahtejevo spominsko slavnost. Istotako prosimo tem potom, naj vsi oni, ki reflektirajo na skupno kosilo v Društvenem domu, to čimpreje bodisi osebno ali po dopisnici prijavijo na naslov: Mirko Senčar, poštar, Mala Nedeja pri Ljutomeru. Opozarjamo ponovno, da to ni kak banket, ampak da bo vsak dobil kosilo bodisi za 12 Din (juha, govedina in prikuha) ali za 15 Din (mesto govedine pečenka). Vsakdo, ki se bo pravočasno prijavil, bo dobil za kosilo posebno nakaznico. Tako ne bo zmešnjave. Opozarjamo tudi še na sledeče: morda je kedaj kdo iz Male Nedelje s kake veselice odšel s slabimi spomini na vina, ki so se točila. Skrbljeno je, da se bodo tokrat točila skozinskoz pristna, dobra in ne morda s šmarnico mešana vina. Zato vabimo ponovno prijatelje naših Slovenskih goric od blizu in daleč. Na svidenje 5. avgusta v Mali Nedelji pri Ljutomeru.

Prispevki aktivnih in vpokojenih drž. nameščencev za zvezo nabavljalnih zadrug.

Delegacija ministrstva financ za Slovenijo razglaša uradno: Po nalogu ministrstva financ, generalne direkcije državnega računovodstva z dne 27. junija se bodo v smislu uredbe o izpremembah in dopolnivah uredbe o nabavljalnih zadrugah drž. uslužbencev od 1. julija dalje v 36 enakih mesečnih obrokih za Zvezo nabavljalnih zadrug odtezali prispevki in sicer po 10 Din na mesec od prejemkov vseh aktivnih uslužbencev I., II. in III. kategorije in po 5 Din na mesec od prejemkov vseh ostalih oseb. Med slednje spadajo vsi zvaničniki in služitelji ter vse osebe, ki prejemajo podporo ali pokojnino iz državne blagajne. Računovodstvu finančne delegacije in vsem njegovim odsekom je naročeno, da pričnо takoj z odtezanjem prispevkov.

Maloprodaja soli.

Na inicijativo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je uprava državnih monopolov z odlokom z dne 5. julija pojasnila, da je dovoljena prodaja soli po novih prodajnih cenah tudi brez posebnega dovoljenja za prodajo. Prodajati smejo sol na drobno do nadaljne odredbe brez dovoljenja vsi oni, ki so že dosedaj prodajali sol, morajo pa skrbeti za to, da si čim preje pribavijo dovoljenje.

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Mariborski in dnevni drobiž

Naši kmetijski abiturijenti med Čehoslovaki

Pred nekaj dnevi smo poročali v kratkih besedah o potovanju abiturijentov mariborske srednje vinarske in sadjarske šole po Avstriji in obmejnih krajih Češkoslovaške. V naslednjem prinašamo pismo udeleženca z lepo uspevajočega poučnega zleta po poljedelsko visoko razviti bratski domovini Čehoslovakov:

»Olomuc 8. julija zvečer. Kakor hitro smo prestopili državno mejo iz Avstrije na Češkoslovaško, se počutimo kakor doma. V sredo in četrtek preteklega tedna smo se mudili v Brnu na velikanski razstavi sodobne češkoslovaške kulture. Ob prihodu nas je pozdravil tajnik razstave in nam dal razkazati milijon zanimivosti. Dva dni smo se čudili dokazom visoke kulture naših severnih bratov in zgodovine njenega razvoja. Ako bi si hoteli vsaj približno ogledati celo razstavo, bi ji morali posvetiti 14 dni.

V petek 6. tm. smo si ogledali višjo gospodarsko šolo in vrtnarsko razstavo v Přerovu, popoldne pa smo se peljali na deželo med Hanake, da vidimo, kako živi in dela tukajšnji kmet. O vtisih, ki smo jih dobili, poročamo morda pozneje; a bili so taki, da smo se zavedali, da smo med brati.

V soboto in nedeljo uživamo gostoljubnost Olomučanov, ki so nas sprejeli nad vse gostoljubno. Sprejem nam je pripravila mestna občina, v občinski posredovalnici nas je pozdravil tajnik tukajšnje Čehoslovaško-jugoslovenske lige g. Krupka, a občina nam je priredila svečan obed v Narodnem domu. Dala nam je na razpolago avtobus, da smo si ogledali mesto in okolico. V vasi »Velki Tynci« nas je pozdravil med drugimi tudi češkoslov. nar. poslanec g. Bečeк, član češkoslovaške-jugoslovenske medparlamentarne lige. Popoldne smo se poklonili jugoslovenskim junakom, umrlim za časa svetovne vojne na Češkoslovaškem, ki počivajo v grobišču, zgrajenem po tukajšni češkoslov.-jugoslovenski ligi za 320.000 kron. Grobišče je na krasnem mestu v parku in bo vedno znak bratske slovanske vzajemnosti. G. inž. Zupanič je v krasnem govoru proslavljal zunake in trikratni »Slava« jim je zaoril v pozdrav iz domače dežele. Tako se počutimo tukaj kot bratje med brati. Sedaj sedimo v Narodnem domu in poslušamo godbo, ki nam svira naše domače koračnice in pesmi, ter čakamo odhoda vlaka, ki nas bo peljal ob 23.30 v središče Češkoslovaške — zlato Prago.

K. P.«

Gradbeno gibanje v Mariboru.

Na včerajšnji seji mestnega sveta je bilo izdano gradbeno dovoljenje naslednjim reflektantom: mehanični tkalnici in apreturi Doctor in drug, ki bo zgradila novo tkalnico, Rudolfu Šebek za pritlično hišo v Dušanovi ulici 11, Josipu Vičanski za pritlično hišo v Fochovi ulici, Frideriku Wermut za pritlično hišo v Marmontovi ulici in Simonu ter Frančišku Očko za pritlično hišo v Marmontovi ulici.

Glasbene Matice v Mariboru redni občni zbor

bo v sredo, dne 18. tm., ob 8. zvečer v društvenih prostorih. Na dnevnem redu so običajna poročila o delovanju v preteklem letu in volitev novega odbora.

Kanalizacija ulic v Melju.

Vsled napredovanja kanalizačnih del v Meljskem predmestju se zapre začasno prevozni promet na Meljski cesti od Trstenjakove-Erjavčeve ulice do stika s cesto Ob Brodu. Prevozni promet se vrši po Trstenjakovi, novo otvorjeni Motherjevi ulici in cesti Ob brodu.

Obrezanje grmičevja v predvrtih, ki sega na pešpota.

Ugotovilo se je, da sega grmičevje raznih predvrtov skozi vrtno ograjo na pešpota in tako ovira osebni promet. Posestniki hiš s predvrti se pozivajo, da pustijo čimprej prirezati grmičevje, ki sega na pešpota, sicer bi bil primoran mestni magistrat to delo izvršiti po mestnem vrtnarju na stroške dotičnih posestnikov.

Daše državljanstvo

je podeljeno: Francu Sticklerju iz Maribora, Konradu Vrdlovskemu iz Ptuja, Albinu Knez iz Maribora, Jakobu Kovačiču iz Pobrežja, Ivanu Ferlugi iz Maribora, Mariji Schwarz iz Sv. Lenarta, Albini Leban iz Maribora, Arturju Šerijancu iz Maribora, Jakobu Pavša iz Sl. Bistrice, Karlu Janšku in Francu Žnidaršiču iz Maribora, Josipu Božiču iz Dol. Lendave, Aleksandru Deražiču, Srečku Križmaniču, Mariji Hofman, Josipu Rihtarju in patru Placidu Boriju iz Maribora.

Hrvatska deca na oddihu v Sloveniji.

V Žreče pri Konjicah je odpotovala včeraj iz Zagreba počitniška kolonija tamkajšnje šolske poliklinike pod vodstvom gospe dr. Ristovičeve. So to večinoma slabotnejši otroci, ki so po zdravniški odredbi potrebni gorskega zraka. Jutri pa odpotuje 60 zagrebških dijakov in dijakinj v Kranjsko goro oz. Ratеče.

Smrtna kosa.

Preminul je g. Peter Janc, inšpektor kontrole dohodkov državne železnice. Pogreb se je vršil v pondeljek popoldne na Pobrežju ob obilni udeležbi pokojnikovih stanovskih tovarišev. Pokojnik je bil odločen narodnjak in idealist, kakršnih je malo več. Bodi mu lahka slovenska zemljica, ki jo je tako iskreno ljubil.

Sedaj pa res pride Kludsky

s svojim zanimivim cirkusom v Maribor. Nastanil bo svojo kolonijo okoli 25. tm. poleg Magdalenskega parka, ker mu je prostor v Tomšičevem drevoredu premajhen. Mestna občina bo poskrbela, da ne bodo trpeli nasadi magdalenskega parka radi navala ljudi v cirkus. Razen tega, da bodo postavljeni stražniki v to svrho, bo ravnateljstvo cirkusa položilo tudi kavcijo radi morebitne poškodbe parka.

Razdrapane ceste

so na vse strani zelo slabo spričevalo naše uprave. Ne-le, da je sedaj visoka sezona izletov, kolesarskih prireditev, ampak se tudi promet z avtobusi ter s privatnimi osebnimi kakor tovornimi avtomobili tako pomnožil, da dajejo skrajno slabe ceste mnogo misliti. Sredi še dokaj trdne ceste naletiš na kotanje, od katerih imajo motociklisti največ »pretresljivega« užitka. Vzlasti se »odlikuje« v tem oziru cesta skozi Studence v Limbuš in Ruše, kjer zaman iščeš kupov rezervnega gramoza. Druga, dokaj podobna prvi, pa je cesta proti Sp. Poljskavi, katero so autoizletniki iz tujine prekrstili v simpatično »Slovensko Avto-Kalvarijo ...« Tudi Koroška cesta ni mnogo boljša, a jo vsaj oskrbujejo »briljantno« plačani cestarji. Vendar je tudi na isti precej lukenj in kotanj. Na poklicanih faktorjih je, da se začnejo enkrat zanimati za mizerno stanje naših cest.

Čuden veseljak

je nekdo, ki si je privoščil »špas«, da se je začel pred mnogoštevilnimi kavarniškimi gosti po vseh pravilih slačiti in potem je med različnimi komentarji in smehom publike položil kosti svojega rojstva na — biljard. Na energične proteste natakarice ni hotel reagirati ter je delal vtis, da ravna »pod vplivom neizogibnih okolščin« ali pa, da se mu je omračil um. Slednjič se je nekaterim gostom vendarle posrečilo, da so čudaškega gospoda oblekli, nakar se je brez besed podal v sveži jutranji zrak ter utonil v objemu hladnih sapic.

Če se star panj vname...

Včeraj je skoro šel na oni svet neki 36letni samski možak od Sv. Jakoba v Slovenskih goricah, ki si je ob osmih zvečer na svojem stanovanju v Mariboru z britvijo prerezal žile pod laktom leve roke. K sreči pa mu je naglo došli stražnik najprej podvezal rano in pozval rešilno postajo, da ga je odpeljala z avtom v bolnico. Ko ozdravi, bo imel pa še s sodiščem posla pri vsej svoji nesreči, da ga baje dekle ne mara...

Ob svoj bicikelj

je neki Josip Skaza, ki mu je neznanec včeraj opoldne sunil iz veže justične palače novo, črno pleskano, 2000 Din vredno kolo znamke »Styria«. Kot je videti, niti bližnja soba št. 15. oz. 53, niti jetnišnica ne plaši gotovih kolesarskih tipov pred ljubeznijo do tuje lastnine.

Mussolini kot zakonodajalec

SMRTNA KAZEN V 28. SLUČAJIH. — VRNITEV V BARBARSTVO.

Iz svoje liberalne epohe, od leta 1889. je imela Italija kot prva velika evropska država kazenski zakonik brez smrtne kazni. Smrtne kazni tudi niso predvidevali zakonski osnutki, ki so bili v delu prva povojna leta. Šele fašizem je, odstranjajoč vse pridobitve nekdanje liberalne dobe, nastopil polagoma tudi proti zakoniku.

S posebnim zakonom se je v novembru 1925 uvedla smrtna kazen za pet vrst zločinov proti državi. Všteti so bili tu tudi atentati in atentatorski poskusi proti Mussoliniju. Leto pozneje je bil pa izdan famozni zakon v zaščito javne varnosti, po katerem se lahko vsi fašizmu nasprotni ali nasprotstva samo sumljivi ljudje spravijo pod policijsko nadzorstvo ali v pregnanstvo. To je zakon v zaščito fašizma, namen mu je pa popolna brezpravnost vseh nefašistov.

Ves ta čas se je pa sistematično pripravljal velik napad na stari zakonik. Takozvani parlament je že l. 1925. pooblastil kraljevsko vlado, da sestavi nov osnutek kazenskega zakona. Sodišča, ki so bila medtem že popolnoma v fašistovskih rokah, so bila pa pozvana, naj stavijo k osnutku svoje predloge. Osnutek je sedaj gotov in neglede na tehnično-juridične strani zasluži v polni meri označilo povratka v barbarstvo.

Smrtna kazen je zopet uvedena in po potrebi jo sodišča lahko izvršujejo tudi javno. To je prvi slučaj v Evropi, da se povračajo k onemu načinu izvrševanja smrtne kazni, ki je bil splošno v navadi do 19. stoletja in ki se je potem odpravil, ker se je povsod uvidelo, da se javnost z javnim izvrševanjem smrtne kazni ne straši pred zločini, marveč samo moralno kvari in ponižuje. Sedaj bodo v Italiji javne justifikacije zopet velike ljudske prireditve, o katerih vedo povedati toliko poročila in slike iz starih časov. Kako bo to vplivalo na italijanske razvnete množice in kako bodo to tudi mnogoštevilni tujci sprejemali v program svojega potovanja po Italiji, si lahko vsakdo predstavlja.

Kulturne države, ki še niso odpravile smrtne kazni, jo vsaj omejujejo na najtežje in najredkejše slučaje. Kazenski osnutek italijanskega fašizma jo pa po dolgih letih uvaja kar za 28 slučajev. Smrtna kazen je določena kot edina in brezpogojna le za tri slučaje. Eden od teh slučajev je seveda tudi napad na življenje, zdravje ali svobodo predsednika vlade. V ostalih 25 slučajih pa velja pri abtežilnih okoliščinah. Posebno težki — torej kaznovani s smrtjo — so razni zločini, če se zagrešijo v »vojni dobi«. Zakonski osnutek tudi pove, da se pod tem ne razume prava vojna doba, da je to samo nekako vojno razpoloženje ali vojno pričakovanje, kateremu pa ni treba, da bi sledila vojna. Če pomislimo, da je fašizem v kratkih svojih letih preživel že toliko vojnega razpoloženja, potem nam bo razumljivo, kaj pomeni po njegovem zakoniku smrtna kazen za 28 slučajev. Fašizem grozi z vojno od časa do časa, zaporedoma in nekolikokrat tudi hkrati Jugoslaviji, Franciji, Grčiji, Avstriji, Turčiji in tako se gotovo lahko reče, da je vojno stanje zanj normalno stanje.

Kakor z vsemi svojimi dosedanjimi zakoni in uvedbami, tako se hoče fašizem ščititi z novim kazenskim zakonikom. Pri tem se ne zaveda stare resnice, da je nazadnjaštvo najnevarnejše onim, ki ga uvajajo.

Šale vlomilcev

Angleški vlomilci zalagajo že par mescev londonske liste s humorističnim materijalom. Menda si hočejo s tem popraviti svoj slab sloves pri javnosti, kateri so že marsikaj prizadeli. S posebnim namenom obiskujejo zadnje čase tudi razne visoke policijske uradnike in detektive. S tem se maščujejo za vneto zasledovanje, javnosti pa hočejo povedati: Kako naj policisti čuvajo vas, če ne morejo niti sebe. Med londonskimi vlomilci je sploh mnogo takih, ki delajo samo radi rekorda. Tam, kjer je najtežje, vlomi, odnese pa kako malenkost. Trofeje svojega rekordnega dela pošljejo potem uredništvu kakega lista s humorističnim in sarkastičnim dopisom. Ko so obiskali nekega policijskega inspektorja, so v njegovi blagajni pustili ves denar nedotaknjen, odnesli so pa šop ljubavnih pisem, ki so že drugi dan krožila po Londonu. Neki vlomilec je obiskal stanovanje mladega literata. Našel je nekaj računov in še več zastavnih listov. Vlomilec je iz svojega žepa vzel pet funtov ter jih položil na mizo k pismu sledeče vsebine: »Vlomil sem, zastavnih listkov pa ne maram. Tu imate pet funtov, rešite zastavljene stvari in ko drugič pridem, bom videl, če se da pri vas kaj opraviti.«

Siloma hoče v zapor

Newyorška policija je imela pred kratkim mnogo truda z nekim moškim, ki je trdovratno vsake pol ure klical najbližji policijski komisarijat in zahteval, da ga zapro. Policija seveda brez razloga ni mogla ugoditi njegovi želji. Končno pa je le odposlala nekega agenta, da preišče vso stvar, ker je mislila, da gre za blazneža, ki zaman nadleguje policijske uradnike. Agent pa je ugotovil, da ne gre za blazneža, temveč za mladega moža, ki se je šele pred nekaj tedni poročil in se je sedaj prvič sprl s svojo ženo. V prepiru ga je imenovala žena »zverino«, ker se je najbrže proti njej tudi tako obnašal. Mladega moža je pričela radi tega tako peči vest, da je smatral, da bi bila zanj najboljša kazen, ako gre v zapor. Ker pa policijski agent nikakor ni mogel privoliti v to, je čudak pričel psovati policijo in razbil tudi eno okno, nakar se mu je končno le izpolnila vroča želja in so ga radi nedostojnega obnašanja vtaknili v luknjo. Dovoljeno mu je bilo vrh tega, da ostane tako dolgo v zaporu, dokler sam ne uvidi, da je dovolj presedel za svoje dejanje ....

Na grobu Rudolfa Valentina

Grob slavnega filmskega igralca Rodolfa Valentina je še vedno zbirališče številnih njegovih prijateljev. Na grobu, kjer so začasno pokopani zemski ostanki velikega umetnika, so vedno veliki šopki svežih rož, kakor tudi številna pisma, ki pričajo o nežnosti in ljubezni napram temu ljubljencu, Vsebina nekega pisma je bila sledeča: »Rodolfu. Moje cvetlice so sveže in skrivajo večno ljubezen do tebe.« Šopki so iz najraznovrstnejših krajev na svetu. Po nalogu bratov pokojnega Rodolfa izdeluje sedaj kipar Pedrotti nagrobni spomenik, ki bo kmalu postavljen na novem pokopališču. Nad velikim vznožjem, obdanim od cvetja in zelenja, bo postavljeno pokojnikovo poprsje, katero je pričel Pedrotti delati že takrat, ko je bil Rodolfo še živ.

Pes, ki govori

Malo čudno se sicer to sliši, toda v Bostonu je vendarle gospa Robinson razstavila psa, ki govori. Kadar ga pozovejo, pes odgovarja kot na telefonu: »Halo!« Če ga vprašajo, kako pride v stanovanje svoje gospodinje, odgovarja: »Z liftom!« Kadar mu predlagajo majhen sprehod, pravi: »Da, ven!« Po tem torej, kar poročajo ameriški listi, se govorica psa vedno zboljšuje in postajajo besede jasnejše. Seveda za to senzacijo ne prevzamemo nobene garancije, ker precej diši po pasjih dneh v Ameriki, kjer vlada ravno te dni naravnost usodepoln[illegible]čina.

Sport

O Davisovem pokalu

se danes mnogo govori v sportnih krogih vsega sveta. Saj se odigra v petek, soboto in nedeljo v Milanu med Češkoslovaško in Italijo teniški finale evropskega pasa za to dragoceno darilo. Nedeljsko zmagovalec bo igral kasneje v Parizu proti Združenim državam seveki so se med vsemi Slovani povspeli v športu na najvišjo stopnjo, zastopata v tem boju Jan Koželuh in ing. Pavel Macenauer.

Davisov pokal je najslavnejša nagrada za tenis. Leta 1900. je daroval angleški sportni mecen Davis krasen dragocen pokal za tekmovanja nacijonalnih moštev za svetovno prvenstvo. Pokal je stalno prehoden, ostane torej leto dni v posesti zmagovalca v finalu. Za to trofejo se borijo narodnosti vseh kontinentov, ki so razdeljene v dva pasa: evropskega in ameriškega. Zmagovalca vsakega pasa igrata semifinale, zmagovalec te borbe pa se sreča s svetovnim prvakom prejšnjega leta v finalu.

Tekmovanj za Davisov pokal se udeležujejo samo gospodje, ki igrajo štiri single in eno double partijo, vse do best of five. Od l. 1900. do 1927. se je igralo za ta pokal 22 krat — vojna je povzročila neprostovoljno pavzo — in letos se borijo triindvajsetič najboljši igralci sveta za Davisovo darilo. Do sedaj so bili zmagovalci: Amerika 10 krat, Avstralija 6 krat, Angleži 5 krat. Lani pa so si prisvojili pokal in svetovno prvenstvo Francozi po svoji popularni mladi četvorici Lacoste, Cochet, Borotra in Brugnon, tako da je prispel pokal po 27 letih prvič v deželo, kjer ne govorijo angleško. Po vojni se je teniški sport široko razmahnil tudi v državah, kjer je bil pred l. 1914. šele v povojih. S tem se je silno povečala konkurenca za Davisov pokal in istočasno seveda tudi kvaliteta igralcev. Jugoslavija je lani igrala v Zagrebu proti Indijcem, letos pa proti Fincem in smo obakrat izpadli že v prvem kolu.

Letos so v prvem kolu evropskega pasa zmagali: Italija Avstralce, Rumunija Belgijce, Nemčija Grke, Španija Čilence, Finska Jugoslovene, Anglija Argentince, Madžarska Norvežane, Nizozemska Irce, Danska Poljake, Avstrija Filipince in Švedska Južnoafričane; v drugem kolu so zmagali Lahi Rumunijo, Indijci Švico, Nemci Španijo, Angleži Finsko, Nizozemci Madžarsko, Avstrijci Dansko, Čehoslovaki Švedsko in igralci Newseelanda Portugalsko; v tretjem kolu so ostali zmagovalci Lahi nad Indijci, Angleži nad Nemci, Nizozemci nad Avstrijci in Čehoslovaki nad Newseelandom; v četrtem kolu pa so odpravili Lahi Angleže in Čehoslovaki Nizozemce ter se tako plasirali naši najljubši prijatelji v semifinale svetovnega prvenstva. Izpodletelo je že torej letos prvenstvo Angležem, Avstralcem in Francozom. Od starih prvakov je tu še samo Amerika, ki ji bodo pogledali v oči ali Lahi ali Čehoslovaki.

O HAZENAŠICAH »MARIBORA«,

ki so preteklo nedeljo zgubile v Zagrebu tekmo proti reprezentanci podsaveza v presenetljivo visokem razmerju 6:14 (3:7), piše znan zagrebški sportnik K. v današnjem »Jutarnjem listu« vrlo laskavo in pohvalno. Med drugim pravi: »Renomirani protivnik je imel topot smolo... Vse dobre strani gostujoče družine so prišle zopet do izraza; zlasti se je moglo najlepše opaziti tehnično znanje teama v vseh posameznih delih. Da ni tudi rezultat povoljnejši, je kriv močan in dober protivnik, ki je znal tudi najboljše napade uspešno razbiti. Družina je zapustila vrlo dober vtis, zlasti po svoji fair igri, kajti tako lepe tekme že dolgo nismo videli. To je bila res ona nekdanja hazena, dobra, brza in fair igra ...«

Poslednja zmaga SK. Slavije

V nedeljo je odigrala hazenska družina SK. Slavije iz Prage svojo poslednjo tekmo na turneji po naši državi. V Sremski Mitrovici je nastopila proti reprezentanci sremske župe in jo odpravila 13:0 (5:0)! Izmed vseh osmih tekem je izpadla ta poslednja za goste najugodneje, saj niso dobile Čehinje niti enega gola, medtem ko jim jih je vsaka druga družina dala vsaj dva do pet. Pražanke prinesejo jutri zvečer domov sijajen uspeh: osem tekem in osem zmag v razmerju 86:27!

Ameriški lahkoatleti — olimpijci

so se vkrcali danes v Newyorku na parnik »President Roosevelt« in se odpeljali proti Amsterdamu, kjer bodo takorekoč preplavili Evropejce. Enajst sportnih disciplin bo predstavljalo nič manj kot 268 Amerikancev, med njimi 39 žená in deklet, ki bodo nastopile v teku in plavanju. Med moškimi je 82 lahkoatletov, 16 bokserjev, 14 sabljačev, 16 rokoborcev, 17 telovadcev, 8 plavačev, 32 veslačev, 42 jahačev, 8 udeležencev peteroboja in 4 kolesarji.

„Leteči" bankir

Med mornarji je ustvarila fantazija »letečega Holandca«. Holandci so že od nekdaj dobri mornarji, »leteči Holandec« pa zmore vse. Vsako valovje premaga in drugim je ali v srečo, ali pa v pogubo. S srečo in nesrečo ima tudi denarni svet — zlasti po vojni — mnogo opravka in zato ima tudi svojega »letečega bankirja«.

To je belgijski bankir Loewenstein, ki je sedaj izginil med poletom iz Londona v Bruselj. Vsi listi pišejo, kako bi se zamogla dogoditi nesreča, samomor, zločin ali pa mistifikacija. Ko je letalo, bankirjeva last, preletelo morski rokav, bankirja ni bilo več. Raznovrstna domnevanja, ki se sučejo okrog tega dejstva, dokazujejo, da živi najvišji denarni svet v stalni razburjenosti. Velebankirji, dokler živijo in delajo, so med seboj največji tekmeci. Vsak čuva kot največjo skrivnost svoje poslovne talismane. Ker je celo ob običajni smrti denarnih veličin toliko domnevanj, je razumljivo veliko ugibanje ob čudni izgubi tako velike in tako fantastične denarne veličine kot je bil »leteči bankir«.

Fantastične svote je oskrbel v enem hipu, nobena transakcija mu ni bila prenagla, nobena spekulacija prenevarne in tudi v privatnem življenju je bil skrajno fantastičnega formata. Najboljši avtomobili so mu vozili prepočasi, nabavil si je pravcato letalsko brodovje. Če si je zaželel za večerjo svežega kaviarja, je poslal letalo ponj v Msokvo ... Njegove vile so bile svetišča mamona, ves luksus pa zunanja fasada njegovih poslovalnic. Način in temelj teh poslov pa tajnost za ves svet.

V skladu z vsem tem je gotovo tudi zagoneten konec. Z največjo brzino je mož vedno letel in med letom je — izginil.

»Leteči« bankir z vsemi tajnostmi poslovanja in konca je poučno poglavje o življenju. Tudi iz primitivnega razuma — samo če je zdrav — vró misli: Kako dobro bi bilo, če bi se na svetu z vrednotami upravljalo in gospodarilo brez zagonetnih letečih bankirjev!

Smrt najbogatejšega Angleža

V svoji vili v okolici Londona je umrl te dni David Jule, magnat angleško-indijske trgovine in šef velikega podjetja, obstoječega iz 80 manjših podjetij, ki se bavijo z najraznovrstnejšimi posli, počenši od prekomorskega prometa do trgovine z ogljem, čajem in volno. Angleški listi trdijo, da se bo takoj, čim bo oporoka odprta, pokazalo, da je bil David Jule najbogatejši človek britanskega imperija. Njegovo premoženje se ceni na 20—25 milijonov funtov šterlingov. Zapustil je 24letno hčerko, ki je že poprej podedovala ogromno premoženje od svoje matere, bogate Kanadičanke, ki je nedavno umrla. Sir David Jule si je vse premoženje pridobil sam. Živel je čisto priprosto, ves zatopljen v delo. Sovražil je svečanosti, parade in konvencijonalnosti. Čim dalje od takozvanih »visokih krogov«, je bila glavna njegova karakteristika in tudi njegove hčerke, ki je sedaj postala najbogatejša ženska velikega angleškega imperija.

Viktor Méric:

Pomlajeni

TRETJI DEL.

Prostor mladim.

Na stolu Ugolina, sredi znanstv. trojice, to ni kar tako. Nadomestiti Ugolina, izčrpanega, obsojenega, kolike sanje! In kolika neumnost! Dovolj časa sem imel za premišljevanje in ko me je vid popolnoma zapustil, so bile moje vizije vedno jasnejše in ostrejše. Ugolinovo mesto? Ko Aleksander umre, se njegovi generali razpršijo in izgubijo kraljestvo. Kdo vidi to, kar sem videl jaz? Kdo je bil z menoj smrti nasproti in kdo je tako opazoval njen žalosten in bratski obraz? O smrt! Še vedno se je bojite, še vedno bi ji radi utekli. Podite jo proč . . . Ona pa odpira svoje dobre roke.«

Dolgotrajno mučno kašljanje. Ugolin giblje s svojimi koščenimi prsti, kakor bi nam hotel pokazati dobro smrt, katero je tako dolgo zmagovito pobijal, nazadnje pa z njo sklenil mir.

»Videl sem jo, pravim vam, ničesar nima skupnega z ostudnimi karikaturami, ki jo predstavljajo s praznimi očesnimi duplinami. Smrt je sestra. Ne, mati je. Govorila je z menoj. Dejala mi je, poslušajte, kaj mi je dejala: Zakaj me odganjate? Sami pridete k meni nazaj, ko postanete trudni. Končno se vedno potrka na moja vrata. Jaz sem dobra, gostoljubna gospodinja brez jeze in brez maščevanja. Če ne bi bilo mene, kaj bi bilo iz vas revnih bitij, posvečenih življenju? Kdo bi olajšal bolečine in kdo bi pripravil po trpljenju veliko postelj miru? S svojo skrivnostjo vplivam na srca in na duše. Jaz pomagam živeti. Brez mene bi bilo samo življenje, ki se vleče skozi labirint večnosti in to bi bila druga, še hujša oblika smrti, smrti brez miru, smrti, katero se občuti . . . In ko mi je tako govorila, mi je bilo tako dobro . . . K nogam sem se ji vrgel ter jo prosil, naj mi oprosti.«

Moreč nemir se me polašča, ko tako govori. Ali je to res Ugolin? Ugolin? Gospod Nihil? Da, po svojem govorenju je mož vedno isti. Tudi o tem govori prepričevalno.

»Smrt,« pravi s svojim slovesnim glasom, »je pravo spanje brez vseh težav in najpopolnejši mir. Kako bi se je mogli bati. Pregnali smo jo, izločili iz svoje družbe, sedaj pa nimamo več moči, da bi se vrgli v njeno naročje. Vidim vas, večni siromaki, izrabljeni in strti, kako zbirate ostanke svoje volje, da bi naprosili smrt za rešitev. Moledovali boste, ker nimate več geste, ki bi vas rešila. Vidili še več. Nas je samo še par sto mladih starcev na planetu. Vse smo premagali, vse osvojili. Vse je podvrženo našim postavam. Mi sami smo pa plen ledene starosti. Izgubili smo tudi energijo, hrepenimo po smrti. Smrt se nam smeji ter kliče: »Pridite in osvojite še mene! Zaslužite si smrt! . . O nesreča! Ne moremo več, umreti ne razumemo več«.

Ugolin nadaljuje:

»S smrtjo sem sklenil dogovor. Čakala me bo ob uri, ki si jo bom sam izbral. To bo najin sestanek. Predno grem, pa hočem tu vse potrebno urediti«.

Za trenutek prekine. To je svinčeno težak molk, skozi katerega se vijejo žareči toki strahu.

»Priznati mi morate, da je bila naša največja napaka, moja napaka v tem, da smo človeka, tega malovrednega dvonožca, smatrali za končni cilj in namen vsega naravnega prizadevanja. Človek je pa tudi samo poskus. Dalje kot je sedaj, ne more priti. Človek je omejen v svojih možnostih in je kakor metulj pribit na steno. Besede o najvišjem stvarstvu so le plod njegove domišljavosti. Človeška domišljavost je brezmejna in je vsako delo že v naprej zapisano neuspehu, če se opira na to domišljavost. Na najboljši poti sem, da vam zopet predavam, kakor nekdaj. Vprašam vas samo: Zakaj ne mislite, da so tudi izven človeštva v nam nepoznanih prostorih bitja, ki stojijo nad nami, ki nas opazujejo in zaničujejo radi naših umazanih razvad. Narava gotovo ni imela v svojem programu samo človeka. Zdi se mi, da čutim celo skozi sebe prodirati neke druge, popolnoma čiste duhove. V tej hipotezi ni treba iskati mistike. Življenje z vsemi svojimi oblikami ne izključuje nobenega presenečenja.«

Zdi se mi, da nas starec izrablja, četudi trdi, da nam ne predava. Ravnokar se mi je zdelo, da sem v Meudonu in da stojim trepetajoč trem znanstveno opojenim augurjem nasproti. Smehljam se Juljeti, izdajalki, ki je kriva, da sem prišel v ta pekel. Brez nje bi bil daleč proč in mogoče bi se tudi vrnil v novi koži. Na zemljo se pride od časa do časa, kakor na počitnice.

»Smatral sem za potrebno,« nadaljuje Ugolin, »vprašati za svet modrijana vseh modrijanov, onega, ki je tako osamljen in ki je vedno z nekim zaničevanjem gledal na naše početje. To je predstavnik starega plemena opazovalcev, starec vseh starcev Tu-Tsin-Fu. Klical sem ga kakor brata. In on me je uslišal ter podučil. Razložil mi je, da je na svetu še nekaj drugega. Nekaj drugega, občutite vi to? Naj vas samo vprašam: Ali je že kdo od vas videl, da se eden od teh rumenokožcev obnavlja po naši metodi s pomočjo noža in cepljenja žlez? Na to ni potrebno niti odgovarjati. Tu-Tsin-Fu ima svojo metodo, katere mu ne more nihče vzeti. To metodo mi je razložil. On zaničuje naše živinske operacije. On pobira mladost, ki mu je potrebna, z elegantnimi sredstvi. Držite se, prijatelji moji, bodite pa tudi prepričani, da je moj razum še popoln. Tu-Tsin-Fu pije moč, energijo, razum, z eno besedo dušo soljudi z očmi. Pacienta postavi predse in samo s silo svojega pogleda, kateremu se ne more nihče upreti, si ga podvrže. Zaman se skuša človek upirati. Končno podleže magnetični moči. Polagoma izvleče stari rumenokožec vso živo substanco iz hipnotizirane žrtve. On pije, pije . . . Kaj mislite, kakšno vrednost naj potem še ima naša operacija za tega sesalca duš? Žal, da ima ta metoda zelo resno hibo. Tu-Tsin-Fu mora često piti življenje iz drugih ljudi, skoraj vsak teden. Od začetka — bogzna kdaj je to bilo — je uničil že velikansko število mladih ljudi tiho brez hrupa in brez skrbi za ostanke izsesanih žrtev . . .«

Kaj poka v moji glavi? Val groze me je zgrabil. Vprašujem se, če se ne dogaja vse to v kaki blaznici in če nisem mogoče tudi sam že blazen . . . Ogledam si druge. Neer je sivkasto bled in prsti mu drhtijo. Najini pogledi se srečajo. Samo za hip. Njegove trepalnice se takoj zopet povesijo.

»Potem, potem,« zadoni zopet Ugolinov glas, »zakaj naj bi se bil odločil? Kaj takega nisem hotel, to itak veste. Človek noče nekaj nepričakovanega in nepojmljivega, pa če je to tudi v logiki razvoja. Nad tem, kar se ne da popraviti, pa človek strmoglavi. Predno sem oslepel, sem mnogo prestal. Celo smrti sem se bal. Tudi danes nočem smrti ob koncu vseh koncev. Osvoboditi se hočem, dokler je še čas. Odhajam, dokler je razum še nedotaknjen. Predno se pa človek odloči za veliko rešitev, skuša rešiti tudi druge . . .«

Skoraj popolnoma se dvigne na svoji postelji in v očeh, ki so izgubile vid, odseva nekak žar.

»Da, rešiti one, ki pridejo. Rešiti je treba naše otroke . . . Vrniti jim je treba vest in prosto voljo, da bodo z njo razpolagali, kakor jim bo bolje sodilo. Sklenil sem mladino poučiti, jo oborožiti ter obvarovati. Odtod odvajanje mladih ljudi. Zgodovina se ponavlja. Moj ljubi Doucet . . .«

Išče me, kliče me s svojim zazidanim pogledom. Približam se mu.

»Veliko hudega sem vam nekdaj prizadel. Usoda hoče, da vam zopet nalagam bolečine. Kaj hočete! Izbire nisem imel. Kakor prvič, tako sem tudi tokrat s pomočjo ženske . . . .«

Krik se iztrga iz mojega grla.

»Judita!«

»Da, Judita, vaša soproga . . . Ona, ki jo ljubite, kako ste ljubili Juljeto. Obe sta vas izdali, kar je naravno . . .«

»Ničvrednica!«

»Molčite! Judita ima več kot eno opravičilo, kajti ona ni samo ženska . . .«

»Kaj hočete s tem reči?«

Počasi odvrne z izrazito mirnim povdarkom:

»Ona je mati.«

Ta beseda pade na moje razburjenje kakor plast ledu. Judita, mati . . . Mati mojih otrok . . . in žena divjaka. Svoj zarod je morala braniti proti meni, divjaku. Sesedem se ves strt.

»Potom ženske sem izvedel odvedbo mladine. Trdovratno ste iskali otroke, a brez uspeha. Veselo živijo na nekem otoku Tihega oceana. Napravil sem jih nevidne. Okrog njih sem zgostil valovje, zatrl sem luč in tudi zvoke sem udušil. Ni jih mogoče najti. Kar jim je pa potrebno za bodočnost in tudi za maščevanje, to itak znajo. Vsak čas se lahko pokažejo. Svet je njihova last. Radi tega sem dovolil Juditi govoriti.«

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v pospeševanje in socijalne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Kovčke za potovanje
vseh vrst, vseh velikosti od najmanjšega do največjega nudi po najnižjih cenah Ivan Kravos, Aleksandrova 13. 863

Rožnata foulard svila
za poletne obleke od 68 Din naprej pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17.

Kupim staro zlato
srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Sobo- in črkoslikanje
izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 1348

Gonilni jermeni za mlatilnice, žage, mline
itd. v vseh širokostih v zalogi pri Ivanu Kravos-u, Maribor, Aleksandrova cesta št. 13. 1253

Prvovrstni radioaparat
trocevni prodam za 1500 Din, ker mi je hišni posestnik odpovedal visoko anteno. Večina evropskih in nekaj ameriških postaj v zvočniku. Vprašati v Smetanovi ulici 52, pritličje. 1371

Glasovir
dobro ohranjen se vsled pomanjkanja prostora proda za Din 6.000. Naslov v upravništvu. 1372

Četudi nimamo mi kopališče
kakor Radenci, visoka Tatra,
vse Vam nudi Vaša Katra
lastnica obalnega kopališča
v Studencih ob obrežju.

Ne pozabite kupiti potne kovčeg
katere nudi v vseh velikosti in vrst ter po najnižjih cenah Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 1252

DECVO

v vseh obstoječih barvah, navadno in svileno dobite pri tvrdki

L. ORNIK, MARIBOR
KOROŠKA CESTA 9

VII

Kabaret Evropa

od 9. tm. dalje popolnoma nov program. Nastopa humorist Karl Prinz v raznih vlogah. 1362

NI VSEENO

katero znamko kolesa si kupite. Vedeti morate, da se kolesa po Din 2300.— 1600.— in 1000.—. Varujte se najcenejših koles ker se podražijo vsled popravil.

Kupite samo
STEYR - WAFFENRAD
z dve letnim jamstvom.

Glavno zastopstvo in zaloga 3107
Bogomir Divjak, Maribor, Glav. trg 17

ORANZADA PATRIA

Citronada in Mandarinka „Patria" so najfinejši naravni sadni soki. Stalna zaloga je pri
JAKOBU PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 19
tovarna za izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov. XVI
Na drobno! **Na debelo!**

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik Štanko Detela v Mariboru.